

Далее студенты получают список вопросов, которые им нужно обсудить. Обсуждение проходит с элементом игры в крестики-нолики, то есть учащиеся по очереди отвечают на вопросы, при этом выбирая и зачеркивая одно слово на карточке. Данное слово обязательно должно быть использовано в ответе на вопрос, далее следующий студент, отвечая на другой вопрос, выбирает и зачеркивает другое слово, и также использует его в своем ответе. В итоге, по окончании обсуждения, учащиеся будут заинтересованы и мотивированы к дальнейшему изучению английского языка.

В заключение можно сказать, что использование геймификации в обучении английскому языку положительно влияет на мотивацию студентов и процесс повышения уровня владения речевыми умениями. Учащиеся выходят из монотонного режима изучения языка и становятся более мотивированными, благодаря использованию элементов игры, тем самым улучшая свои умения и навыки.

Литература:

1. Кapp К. The Gamification of Learning and Instructions // John Wiley&Sons. - 2012. – 336 p.
2. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. // М.: Просвещение. – 1985. - 71 с.
3. Храмова Ю.Н., Хайруллин Р.Д. Технологии обучения говорению студентов неязыковых вузов на начальном этапе // Проблемы современного педагогического образования. - 2021. – Т. 71. - № 3. – С. – 263.
4. Ерофеева А.А. Геймификация как прием обучения свободному общению на русском языке // Грамота. -2019. -Т. 12. - № 10. - С. 362.
5. Jorge Francisko Figueova Flores. Using Gamification To Enhance Second Language Learning. // Digital Education Review. – 2015. – 39 p.

ШЕТ ТІЛ САБАҚТАРЫНДА ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ АҚПАРАТТЫҚ- КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Хуанган А.

(ғылыми жетекші - PhD ,ассоц.профессор Саржанова F.Б.)

Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті

Қазақстан, Қарағанды қ.

Аңдатпа. Білім беруді ақпараттандыру дегеніміз - білім беру саласын оқыту мен тәрбиелеудің психологиялық-педагогикалық мақсаттарын жүзеге асыруға бағытталған және денсаулықты сақтау жағдайында қолданылатын қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық технологияларды әзірлеу және оңтайлы пайдалану әдіснамасымен, технологиясымен және практикасымен

қамтамасыз ету процесі. АКТ-ның педагогикалық технологияларға әсері мүмкіндіктерді пайдалану арқылы оларды байытуда көрінеді. Олар мұғалімдерді тиімді көмекші құралдармен қамтамасыз етеді, яғни олар оқу процесіне негізделген және үйлесімді болса, оқытушыларға жаңа оқу мүмкіндіктерін береді. Мақалада шет тілдерін оқытуда әртүрлі ақпараттық технологияларды қолдану, сондай-ақ оларды оқу процесінде біріктіру туралы айтылады.

Кілт сөздер: ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, шет тілі, оқу процесі, тиімділік, мақсат.

АКТ-ны қолдану мұғалімге шет тілін оқытуда жаңа мүмкіндіктер ашуы мүмкін. Қазіргі заманғы технологияларды қолдану оқушылар үшін психологиялық тұрғыдан тартымды болатыны маңызды. Осыған байланысты оқу процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану қазіргі білім берудегі оқушылардың ынтасын, тиімділігін арттырудың негізгі құралдарының бірі болып табылады.

Қазіргі оқытуда ақпарат көзі ретінде электронды құралдар кеңінен қолданылуда. Шет тілінің әрбір сабағы практикалық нәтижеге, коммуникативтік құзыреттілікке қол жеткізуге, яғни тілдік қарым-қатынасты жүзеге асыруға мүмкіндік беретін тілдік, елтану білімдерінің, коммуникативтік дағдылардың және сөйлеу дағдыларының белгілі бір деңгейіне бағытталуы тиіс [1]. АКТ-ны сабақтарда қолдану оқу процесін әртараптандыруға, оқу материалын әр оқушы үшін көрнекі, қол жетімді және қызықты етіп ұсынуға мүмкіндік береді. Осылайша, АКТ қолдану оқу процесін жеделдетуге, оқушылардың пәнге деген қызығушылығының артуына ықпал етеді, материалды игеру сапасын жақсартады, оқу процесін жекелендіруге мүмкіндік береді және бағалаудың субъективтілігін болдырмауға мүмкіндік береді. Яғни шет тілі сабақтарында АКТ қолданудың негізгі мақсаттары келесі:

- тіл үйренудегі тиімдікті, пәнге деген қызығушылықты, шет тілінде сөйлесуге деген ынтаны арттыру;

- сөйлеу құзыреттілігін дамыту: шет тіліндегі түпнұсқалық мәтіндерді түсіне білу, сондай-ақ ақпаратты грамматикалық және лексикалық тұрғыдан дұрыс жеткізе білу;

- оқытылатын тіл елінің мәдениеті туралы білім көлемін кеңейту;

- шет тілін өз бетінше оқу қабілеті мен дайындығын дамыту [2].

АКТ-ны қолданатын шет тілі сабақтары әртүрлілігімен, оқушылардың шет тіліне қызығушылығының артуымен, тиімділігімен ерекшеленеді. Сабақты компьютерлік бағдарламаларды қолдана отырып ұйымдастырған кезде оқушыларға мәтін, диаграмма, графика, сурет түрінде анимация эффектілерін қолдана отырып, түрлі-түсті безендірілген ақпарат беріледі. Мұның бәрі оқу материалын ауызша түсіндіруден гөрі нақты және қол жетімді етуге мүмкіндік береді. Мұндай сабақтарда оқушы жеке режимде жұмыс істей алады, жаңа материалды өз қарқынымен зерттей алады, қажет

болған жағдайда түсініксіз нәрсеге оралады немесе әрі қарай оқи алады. Сонымен, АКТ-ны шет тілінің оқу процесіне қосу мұғалімге:

- сабақтарда оқу-танымдық іс-әрекеттің әртүрлі формаларын ұйымдастыруға мүмкіндік береді;

- оқушылардың белсенді және мақсатты өзіндік жұмысын жасауға;

- интернет желілерінде ақпаратты іздеудің, қол жеткізудің, іріктеудің және құрылымдаудың компьютерлік технологиялары есебінен оқу ақпаратына неғұрлым кең қол жеткізуді қамтамасыз ету;

- ақпаратты жеткізуді және сақтауды қамтамасыз ету;

- жеке білім беру траекториясын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, бұл өз кезегінде оқыту процесін ұйымдастыруда жеке тұлғаға бағытталған тәсілді іске асыруды қамтамасыз етеді;

- білім беру және ғылыми орталықтардың ақпараттық ресурстарын біріктіру мүмкіндігін қамтамасыз ету;

- оқу процесіне жетекші педагогтар мен мамандарды тарту;

- бірлескен білім беру бағдарламаларын ұйымдастыру;

- білімді бақылау мен бағалаудың жаңа нысандарын қамтамасыз ету [3].

Шынында да, мұғалім әр сабақты қарастырып, оқушыларының күшімен өлшеуге тырысуы керек. Шет тілі сабақтарында оқушылар шет тілдік қарым-қатынасты жүзеге асыруға және шет тілінің ана тілдерімен өзара түсіністікке қол жеткізуге қабілеті мен дайындығын қалыптастырады, яғни басқаша айтқанда коммуникативтік құзыреттілік қалыптасады.

Қазіргі заманғы мұғалім мультимедиялық презентациялар жасау, компьютерді немесе интерактивті тақтаны пайдалану сияқты техникалық құралдарды иеленуді талап етеді. Мұның бәрі сабақтың көлемін кеңейтуге және оқу процесін тиімді етуге мүмкіндік береді. Шет тілдерін оқыту кезінде ақпараттық технологиялардың кең таралған келесі элементтерін бөліп көрсетуге болады:

- компьютер мен мультимедиялық проектордың көмегімен көрсетілетін электронды оқулықтар мен оқу құралдары;

- бейне және аудиотехника;

- қашықтықтан оқыту;

- интернеттің білім беру ресурстары;

- интерактивті тақталар;

- суреттер мен иллюстрациялары бар DVD дискілер [4].

Шет тілін оқытуда ақпараттық технологияларды қолдану оқушыларға интернет желісі бойынша өткізілетін конкурстарға, викториналарға, олимпиадаларға қатысуға мүмкіндік береді. Мұның бәрі оқушылардың мотивациясына, олардың өз бетінше дамуға және білімдерін жетілдіруге деген ұмтылысына ықпал етеді.

Сондай-ақ сабақ әрекеті тілді оқытуда нәтиже беріп қана қоймайды, сонымен қатар сабақтан тыс іс-шаралар да ықпал етеді. Ол оқушылардың белсенділігінің ең жоғары деңгейін қамтамасыз етеді, бұл оқушылардың пәнге деген қызығушылығын көрсетеді, әр түрлі іс-шаралардың дамуын

қамтамасыз етеді. Сыныптан тыс жұмыстар оқушыларға шет тілін қарым-қатынас құралы ретінде пайдалануға мүмкіндік береді, оны қолданудың кең мүмкіндіктерін көрсетеді.

Әр түрлі типтегі шет тілі сабақтарында АКТ құралдарын қолдану оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттыруға және олардың сөйлеу-ойлау әрекеттерін жандандыруға, өз бетінше жұмыс істеу және ұжымда жұмыс істеу дағдыларын дамытуға, сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін тиімді қалыптастыруға ықпал ететіні анық [5]. Компьютерлік тапсырмалармен жүйелі жұмыс оқушылардың өзіндік жұмыс дағдыларын қалыптастырады, бұл стандартты тапсырмаларды орындау уақытын қысқартуға әкеледі және шығармашылық жұмыстарды орындау уақытын арттыруға мүмкіндік береді. Шет тілі сабақтарында АКТ-ны практикалық қолдану келесімен көмектеседі:

- белсенді қызметке пассивті тыңдаушыларды тарту;
- білім алушының ақпараттық мәдениетін қалыптастыру;
- білім алушылардың білім сапасын арттыру;
- сабақтарды көрнекі және қызықты ету;
- білім алушылардың танымдық қызығушылығын жандандыру;
- жеке тұлғаға бағытталған және сараланған оқыту тәсілдерін жүзеге асыру;
- оқытушының өзін тәртіпке келтіру, оның жұмысқа деген қызығушылығын қалыптастыру;
- ойлау процестерін белсендіру (талдау, синтездеу, салыстыру және т.б.).

Шет тілі сабақтарында АКТ-ны қолдану материалды нақты көрсетуге мүмкіндік береді, оқу сапасын арттыруға және оқушылардың шаршауын азайтуға көмектеседі. Оқытудың техникалық құралдары мұғалімге материалды ұсыну қарқынын арттыруға және оқушылардың сұранысы мен қызығушылығын қанағаттандыруға көмектеседі. Оқушылар компьютерлік сыныптарда оқығанды ұнататыны жасырын емес, мүмкін сабақтар бейресми жағдайда өтеді. Оқушылар өздерінің білімдері мен дағдыларын басқа жағдайларда қолдануға және АКТ саласындағы білімдерін көрсетуге мүмкіндік алады. Бұл жағдайда жаңа материалды игеру әлдеқайда жылдам және оңай. Әр түрлі тапсырмалардағы шет тілі сабақтарындағы ойын элементтері оқушыларда тек жағымды эмоциялар тудырады, бұл зерттелген материалды практикалық шоғырландыруға ықпал етеді.

АКТ көмегімен тілдің әртүрлі аспектілерінің көптеген мәселелері шешіледі деп қорытынды жасауға болады. Мұғалім өз кезегінде келесі мәселелерді шеше алады:

- фонетиканы оқыту кезінде: мультимедиалық мүмкіндіктер менгерілетін тілде сөйлеуді тыңдауға мүмкіндік береді;
- жазуды үйрену кезінде: қиын сөздерді жазып алу, материалды түрлендіру, хат, эссе жазу, форманы толтыру арқылы;
- грамматиканы оқытуда: грамматика сабағында АКТ қолдану кез-келген тақырыпты зерттеуде мүмкін. Дұрыс орналасуымен, сәтті түс

дизайнымен, диаграммалар мен кестелерді қолданумен, дауыстық сүйемелдеумен материалды оқушылар оңай және тез қабылдайды;

- лексиканы оқыту кезінде: визуалды көрнекілікті пайдалана отырып, тестілік және ойын компьютерлік бағдарламалары негізінде; білім алушылардың пассивті және әлеуетті сөздіктерін кеңейту; анықтамалық-ақпараттық қолдау көрсету.

Әрине, АКТ-ны қолдану шет тілін оқытудағы барлық мәселелерді шешуге көмектеседі деп айтуға болмайды, бірақ бұл монотондылыққа қарсы тиімді құрал. Компьютер тілдік жаттығу көлемін ұлғайтуға, бейнелі ойлауды дамытуға, білім алушылардың елтану білімін жандандыруға мүмкіндік береді. АКТ оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыруға, оқу іс-әрекетінің нәтижелерін жақсартуға көмектеседі.

Оқу процесіне ақпараттық технологияларды енгізу оқытудың дәстүрлі әдістерін мүлдем жоққа шығармайды, бірақ оқытудың барлық кезеңдерінде үйлесімді түрде. Бірақ жаңа технологияларды қолдану оқытудың тиімділігін бірнеше есе арттырып қана қоймай, сонымен қатар оқушыларды шет тілін одан әрі өз бетінше үйренуге ынталандырады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Исаева Г. Шет тілі сабағында инновациялық технологияларды қолданудың кейбір ерекшеліктері // Жаңа тұрпатты мұғалім дайындаудың өзекті мәселелері. Мектептегі шет тілі. - 2011. - №3. – 55-60.

2. Телицина Т.Н. Использование компьютерных программ на уроках английского языка / Т.Н. Телицына, А.Ф. Сидоренко // Иностранные языки в школе. – 2002. - №3. – 41-43.

3. Апатова Н.В. Информационные технологии в школьном образовании / Н.В. Апатова. – М.: РАО, 1994. – 175.

4. Мусаева Г.Ә. Ақпараттық технологияны оқушылардың ағылшын тіліне деген қызығушылығын арттыру құралы ретінде қолдану // Мектептегі технология. - 2010. - №5. – 25-32.

5. Коновалова Л.В. Средства повышения эффективности урока / Л.В. Коновалова // Иностранные языки в школе. – 2010. – №4. – 61-66.